

וכן סבדי רוב האחרונים. אבל המ"ב בס"ק כ"ח הביא שיש אחרונים שסוברין דמצות חינוך מתקיים גם בשאלו ושכן משמע במרדכי בשם ראב"ן ועיי"ש בשער הציון שמשמע שכן דעתו נוטה להלכה. שלכן בעובדא דידן יהיה איפכא דלהמג"א יהיה לקולא כיון דמצות חינוך לדידיה הוא באופן שאם היה חייב במצות היה יוצא ולכן הכא כיון שאף אם היה חייב במצות לא היה שייך לאסור עליו אין לאסור גם מדין חינוך. ולהחולקים דחינוך מקיים אף שלא הקנה לו משום דעכ"פ מתרגל ומתחנך בזה לקיים המצוה כשיתגדל לכן יש לאסור שילמדו יחד כדי להרגילם ולחנכם להתרחק מנשים אף שאין בזה שייכות איסור אף אם היו חייבין במצות. ונמצא שלמה שמשמע משעה"צ שהמ"ב סובר כיש מהאחרונים דלא כהמג"א יש לאסור גם מדינא אך לרוב האחרונים שסברי כהמג"א אין לאסור מדינא אבל רוח חכמים ודאי אין נוחה מזה לכו"ע וגם הוא ספקא לדינא אף בקטנים ביותר.

ולכן מה שהסכמתי להקל הוא רק בשעת הדחק שלא היה באפשרי לעשות בית ספר מיוחד לילדות והיו הילדות מתחנכות בבתי ספר של המרינה שהוא ללא אמונה וללא מעשים ח"ו ולכן היה עדיף שילמדו בבתי ספר שיסדו היראים אף שלומדים יחד עם ילדים כשהן קטנים טובא שאין בהן שייכות האיסור כיון שלרוב האחרונים בארתי שליכא איסור מדינא ואף להמ"ב אולי כיון שהוא רק משום חינוך יש ג"כ להתיר כיון דלא יוכלו לקיים שני החינוכים. חינוך הבנות באמונה עדיף. וא"כ ברור ופשוט שאם אך יש אפשריות לעשות בית ספר מיוחד לילדות אף לקטנות ביותר מחוייבין לעשות וכ"ש לגדולות וגדולים קצת שאסור לכו"ע מדינא בין בלמודי קדש בין בלמודי חול.

והנני ידומוקירו.

משה פיינשטיין

סימן קלח

בענין זלוול בלמודים עם התלמידים  
מחמת שאין משלמין שכירותם כראוי

כ"ד טבת תשי"ג.

מע"כ ידידי הרה"ג מו"ה ר' יוסף הלוי עליאש  
שליט"א שלום וברכה.

ותקון מצה ולא מגדר יו"ט לכן שייך לחלק וגם מה שהוא משיב שאיכא כה"ג באיסור חמץ. ומתורץ לפ"ז קושית התוס' על רש"י דניחוי היכי נהוג. דקושית ראב"י היא שלא יועיל מנהגא בזה וכדמצינו כה"ג בתוס' דף נ' שהביאו מירושלמי דמנהג דלא למעבד עבידתא באפוקי שבתא לאו מנהגא עד דתיתפני סדא מנהגא אלמא דדבר שלא שייך לנהוג דהוא כנגד דבר מפורש דיותר דמלאכה כל ששת הימים אין מנהגם כלום ורק עד דתיתפני סדא דשייך עוד זה לתוספת שבת הוא מנהגא לאסור כל זמן זה מדין תוספת. וכ"כ הוא טעם ראב"י שאין שייך לנהוג זה. ולענין דידן בכלל אין שייך דהתם אינו מנהג להכריע איזה דין אלא מנהג בעלמא באיסור חדש ולא שייך התם טעם שכתבתי.

ידומו אהבו.

משה פיינשטיין

סימן קלז

בענין למוד בכת ילדים וילדות  
קטנים

ז' שבט תשי"ד.

מע"כ ידידי הנכבר הרה"ג ר' יוסף עליאש  
שליט"א מנהל ישיבת בית יהודה בדעטרזייט.

הנה בדבר למוד במחלקה אחת ילדים וילדות ודאי אף לקטנים וקטנות ביותר אין רוח חכמים נוחה מזה דאף שעדין אין בהן יצר הרע וחשש הדבור מ"מ הא צריך לחנך אותם להתרחק מנשים ואת הילדות מאנשים וכשלומדין ביחד אדרבה עוד מתרגלין להיפוך להתקרב ויתרגלו מזה גם לכשיתגדלו שכבר יהיה בהן יצה"ד וחשש הר"ר. ולכן אף שאין בזה שייכות חשש איסור עתה שאף אם היו גם קטנים חייבין במצות לא היה שייך בהו האיסור מ"מ הא יש חיוב חינוך.

ולכאורה תליא זה במחלוקת הפוסקים בהא דלא ליקני אינש הושענא לינוקא ביו"ט קמא שאר"ו בסוכ' רף מ"ז שהמג"א בסי' תרג"ח סק"ח סובר דלא יצא הקטן וכונתו דלכן לא יצא האב ידי מצות חינוך ויצטרך האב לקנות להקטן לולב ואתרוג אחר כשלא יוכל להקנות לו אחר שיצא הוא משום שצריך לו למחר שיהיה שלו מצד ספקא דיומא עיין בלב"ש